

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie ortodoxă pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie Pastorală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. asoc. dr. Nicolae HORIA (PS Nichifor Botoșăneanul)						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. asoc. dr. Nicolae HORIA (PS Nichifor Botoșăneanul)						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestrul	VII	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	Ob

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					0
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					97
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	- parcurgerea în prealabil a disciplinelor istorice, biblice, sistematice și practice,
4.2 De competențe	- cunoașterea, înțelegerea și utilizarea limbajului teologic, specific disciplinelor practice,

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	- sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop;
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	-

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1. Interpretează texte religioase; CP2. Desfășoară activități de caritate; CP3. Aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare; CP4. Redactează lucrări științifice, academice și documentație tehnică; CP5. Predă și interpretează texte religioase; CP6. Pregătește slujbe religioase; CP7. Realizează ceremonii religioase; CP8. Îndrumă oameni: catehizare, consiliere, integrare a acestora în viața liturgică și pastorală a comunității CP9. Promovează activități religioase; CP10. Dobândește deprinderi practice pentru a fi păstor model: Cunoaște și înțelege nevoile spirituale; CP11. Cunoaște și înțelege mecanismele psihologice umane etc.; CP12. Cunoaște istoria pastorației creștine și a marilor personalități care au excelat prin viața și opera lor, ca modele de păstori; CP13. Expune și analizează, principalele caracteristici ale preoției creștine: sublimitate, demnitate, responsabilitate; CP14. Aplică teorii și metode realităților practice pastorale; CP15. Cunoaște metodele pastorale așa cum au fost ele transmise de marii teologi ai Bisericii și asumate în tradiția Bisericii Ortodoxe; CP16. Organizează activități care reunesc comunitatea cum ar fi pelerinajele pentru adulți, taberele din pridvorul satului, pentru copii; activități catehetice ce presupun cunoașterea învățurii Bisericii de către laici;
Competențe transversale	CT1. Oferă consiliere altora; CT2. Participă activ la viața civică; CT3. Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie; CT4. Se adresează unui public; CT5. Arată empatie; CT6. Aplicarea regulilor de muncă organizată, și eficientă, a unor atitudini responsabile față de domeniul didactic-științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională; CT7. Culege informații din medii științifice străine, adaptând și aplicând aceste valori noi proprie doctrine și practici liturgice;

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	- Dobândirea cunoștințelor de bază despre preoție, rolul preotului și al pastorației în cadrul Bisericii Ortodoxe;
7.2 Obiectivele specifice	- Expunerea și analiza principalelor caracteristici ale preoției creștine: sublimitate, demnitate, responsabilitate; - Înțelegerea aspectelor specifice ale identificării viitorilor păstori de suflete - vocația pentru preoție, virtuțile necesare viitorului preot sau tactul pastoral; - Expunerea informațiilor referitoare la parohie ca spațiu de activitate pastoral-misionar; - Instruirea viitorilor slujitori ai Bisericii în problemele legate de activitatea pastorală în parohie; - Dobândirea metodelor și a mijloacelor de cunoaștere a parohiei - vizitele pastorale; - Înțelegerea aspectelor specifice de pastorație a diferitelor categorii de credincioși, în funcție de vârstă (copii, tineri, adulți, bătrâni) sau categorie socială; - Cunoașterea binefacerilor Tainei Pocăinței și ale lucrării de părinte duhovnicesc în viața credincioșilor; - Mijlocirea de cunoștințe referitoare la principiile, metodele și căile de pastorație pentru vindecarea de patimi.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Cursul 1 – Teologie Pastorală Teologia Pastorală ca disciplină teologică - Denumirile și scopul Teologiei pastorale - Studiul Teologiei Pastorale - Importanța și necesitatea Teologiei Pastorale	Expunerea teoretică, exemplificarea, conversația, dezbateră, problematizarea;	- 2 ore - Pentru toate cursurile vor fi utilizate resursele prezentate în bibliografie
2.	Curs 2 - Importanța Pastoraliei în învățământul teologic - Cine sunt păstori? - Despre Răbdare. - Bibliografie generală.	Expunerea teoretică, exemplificarea, conversația, dezbateră, problematizarea;	- 2 ore

3.	Curs 3 - Literatura pastorală și istoria pastoraliei de la începutul creștinismului până azi		- Pentru toate cursurile vor fi utilizate resursele prezentate în bibliografie
4.	Cursul 4 - Iisus Hristos — Păstorul suprem (Arhipăstorul); Sfinții Apostoli, modele de păstori. - Preoția lui Hristos în Biserică. - Întreita slujire a lui Hristos în Biserică. - Succesiunea harului sau Hristos în continuarea lucrării Sale preoțești prin alți slujitori. - Rolul preoției slujitoare în menținerea unității Bisericii. - Precizări ale relației episcopului și preotului cu Hristos. - Sinodalitatea episcopatului și condiționarea ei de sobornicitatea Bisericii. - Preoția slujitoare și caracterul văzut al Bisericii.	Expunerea teoretică, exemplificarea, conversația, dezbateră, problematizarea; Expunerea teoretică, exemplificarea, conversația, dezbateră, problematizarea;	- 2 ore - Pentru toate cursurile vor fi utilizate resursele prezentate în bibliografie - 2 ore - Pentru toate cursurile vor fi utilizate resursele prezentate în bibliografie
5.	Curs 5 - Slujirea învățătoarească a preotului. - Preotul și cultura. - Importanța culturii preotului pentru pastorație. - Preotul și activitățile culturale parohiale. - Mijloacele pentru acumularea și promovarea culturii. - Pericole și derapaje în formularea predicii.	Expunerea teoretică, exemplificarea, conversația, dezbateră, problematizarea;	
6.	Curs 6 - Pastorația diferitelor categorii de credincioși. - Pastorația copiilor: spovedania și duhovnicia – provocări și soluții.		
7.	Curs 7 – Pastorația tinerilor. - Pastorația intelectualilor.		- 2 ore
8.	Curs 8 – Pastorația bătrânilor și a bolnavilor.		- Pentru toate cursurile vor fi utilizate resursele prezentate în bibliografie
9.	Curs 9 – Pastorația celor posedaji	Expunerea teoretică, exemplificarea, conversația, dezbateră, problematizarea;	
10.	Curs 10 – Distincția dintre fenomenul de posedare și boli organice		
11.	Curs 11 – Experiența Bisericii în practica de exorcizare.		

Bibliografie

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
IZVOARE ❖ <i>Biblia sau Sfânta Scriptură</i>, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006. DICȚIONARE, ENCICLOPEDII ❖ <i>The Orthodox Study Bible</i>, Thomas Nelson, 2008 ❖ <i>Ancient Christian Commentary on Scripture, Old Testament, III, Exodus, Leviticus, Numbers, Deuteronomy</i>, General Editor Thomas C. Oden, Illinois, 2005 ❖ <i>Ancient Christian Commentary on Scripture, New Testament, X, Hebrews</i>, General Editor Thomas C. Oden, Illinois, 2005 SCRIERI PATRISTICE ❖ Gură de Aur, Sf. Ioan, <i>Despre preoție</i>, EIBMBOR, București, 2007 ❖ Gură de Aur, Sfântul Ioan, <i>Despre mărginita putere a diavolului</i>, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005. ❖ Damaschin, Sfântul Ioan, <i>Dogmatica</i>, traducere de Pr. Prof. Dumitru Fecioru, Editura Scripta, București, 31993. VOLUME ❖ <i>Everghetinos, cartea I</i>, trad. Mănăstirea Vatopedi, 2007			

- ❖ Avdeev, Dr. Dmitri, *Psihiatria pentru duhovnici*, Editura Sophia, București, 2011.
- ❖ Baloyannis, Stavros I., *Psihologie pastorală*, traducere de Emanuel Dumitru, Editura Doxologia, Iași, 2015.
- ❖ Georgiu, PS. Gurie, *Vocația preoțească în context postmodern – responsabilitate pastorală și criză de motivație în perimetrul eclezial*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2014
- ❖ Horia, Arhim. Nichifor, *Practica exorcizării în Biserica Ortodoxă. Aspecte liturgice, canonice și pastorale*, Editura Doxologia, Iași, 2020
- ❖ Ierom. Isaac, *Viața Cuviosului Paisie Aghioritul*, Ed. Evanghelismos, București, 2009
- ❖ Iosif, Gheron, *Mărturii din viața monahală*, trad. Pr. Prof. Dr. Constantin Coman, Ed. Bizantină, București, 2003
- ❖ Grigorie cel Mare (Dialogul), Sfântul, *Cartea Regulei Pastorale*, trad. Pr. Prof. Alexandru Moisiu, Ed. IBMBOR, București, 1996
- ❖ Matsoukas, Nikolaos, *Teologie Dogmatică și simbolică*, vol. IV: Tratat de demonologie, Editura Bizantină, București, 2002
- ❖ Metallinos, Gheorghios D., *Parohia – Hristos în mijlocul nostru*, trad. de pr. Prof. Ioan I. Ică, Ed. Deisis, Sibiu, 2004
- ❖ Iovanovici, Milivoie, *Calist Monahul*, trad. din limba sârbă de Ruxandra Lambru, Ed. Predania, București, 2011
- ❖ Lațcu, Zorica Teodosia, *Poezii*, Ed. Sofia, București 2008
- ❖ *Ne vorbește Părintele Arsenie, 2*, text îngrijit de Arhim. Ioanichie Bălan, Ed. Mănăstirea Sihăstria, 2010 (până la p. 61)
- ❖ Neofit, Patriarh al Constantinopolului, *Pidalion*, Ed. Credința Strămoșească, 2004
- ❖ Noul Teolog, Sfântul Simeon, *Cateheze, Scrieri, II*, trad. Diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 1999
- ❖ Plămădeală, Antonie, *Preotul în Biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996
- ❖ Rezuș, Pr.prof.dr. Petru, *Teologie Ortodoxă contemporană*, Timișoara, 1989
- ❖ Saharov, Arhim. Sofronie, *Cuviosul Siluan Athonitul*, trad. din limba rusă de Ierom. Rafail Noica, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009
- ❖ Saharov, Arhim. Sofronie, *„Nașterea întru Împărăția cea neclătită”*, trad. din limba rusă de Ierom. Rafail Noica, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003
- ❖ Saharov, Arhim. Sofronie, *Cuvântări duhovnicești, vol. I*, trad. din limba rusă de Ierom. Rafail Noica, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2004
- ❖ Saharov, Arhim. Sofronie, *Cuvântări duhovnicești, vol.II*, trad. din limba rusă de Ierom. Rafail Noica, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2008
- ❖ Saharov, Arhim. Sofronie, *Nevoința cunoașterii lui Dumnezeu*, trad. din limba rusă de Ierom. Rafail Noica, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2006
- ❖ Saharov, Arhim. Sofronie, *Vom vedea pe Dumnezeu precum este*, trad. Din limba rusă Ierom. Rafail Noica, Ed. Sofia, București, 2005
- ❖ Sava, Preot Prof. Dr. Viorel, *Slujirea sacerdotală în context contemporan. Studii de Teologie Liturgică și Pastorală*, Editura Crimca, Suceava, 2023.
- ❖ Schmemmann, Alexander, *Biografia unui destin misionar*, trad. Felicia Furdui, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2004
- ❖ Sfântul Grigorie cel Mare (Dialogul), *Cartea Regulei Pastorale*, trad. Pr. Prof. Alexandru Moisiu, Ed. IBMBOR, București, 1996
- ❖ Stăniloae, Pr. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. II, vol.III*, EIBMBOR, București, 2003
- ❖ Suroj, Mitropolitul Antonie de, *Taina iubirii*, Ed. Sophia, București, 2009
- ❖ Timiadis, Mitropolit Emilianos, *Preot, parohie, înnoire*, Editura Andreiana, Sibiu, 2015
- ❖ Vlachos, † Hierotheos, *Boala și tămăduirea sufletului în tradiția ortodoxă*, traducere de Constantin Făgețan, Editura Sophia, București, 1993.
- ❖ Vintilescu, Pr. Petre, *Spovedania și duhovnicia*, Editura Episcopiei Ortodoxe Alba, 1995
- ❖ Zaharou, Arhim. Zaharia, *Lărgiți și voi inimile voastre*, trad. Din limba engleză de Monahia Mariam Vicol, Ed. Reîntregirea, 2009

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul cursurilor urmărește însușirea cunoștințelor și strategiilor necesare catehizării și predicării eficiente într-un mediu preponderent ortodox, dar care manifestă deficiențe în receptarea reperelor reprezentative ale învățăturii ortodoxe. Programa este conformă cu dinamica parohiilor și răspunde necesităților practice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	-	Examen scris	100%
10.5 Seminar / Laborator	-	-	-
10.6 Standard minim de performanță: Însușirea minimă (concepte generale, fundamentale) a materiei în vederea obținerii notei 5 (cinci) și a numărului de credite aferente.			

Data completării,

03.09.2024

Titular de curs,

Lect. univ. asoc. dr. Nicolae HORIA (PS Nichifor Botoșăneanu)

+ Nichifor Botoșăneanu

Data avizării în departament,

03.09.2024

Director de departament,

Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN

Emilian